

Best Practice, vejledning for anvendelse af digitalt formidlet data med fokus på brugers kompetencebehov	Ansvarlig	VHR
	Oprettet	18-12-2018
	Side	1 af 2

Se EU-Kommissionen, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne

Vejledning for anvendelse af digitalt formidlet data med fokus på brugerens kompetencebehov

Baggrund

I det gennemførte afprøvningsforløb af prototypen på landmandens dashboard, er de deltagende landmænd blevet præsenteret for en række forskellige data, fra forskellige datakilder, og i forskellige detaljeringsgrader. Samtidig er disse data blevet præsenteret opgjort på forskellige perioder.

Afprøvningsforløbet har stillet landmanden overfor nogle store opgaver i forbindelse med fortolkning og anvendelse af disse data. Samtidig er det blevet tydeligt, at man kan anvende dashboardets præsentation af data på forskellige niveauer; afhængig af landmandens ambitionsniveau indenfor driftsledelse og økonomistyring, og afhængig af landmandens reelle adgang til data via dashboardet.

Landmandens intentioner

Indledningsvist var landmændenes intentioner store. Og deres ønsker til indholdet i den kommende prototype var ligeledes store. Allerede i begyndelsen af afprøvningsforløbet blev det dog tydeligt, at den datakvalitet, der blev stillet til rådighed for landmanden – og som landmanden vel at mærke selv har en stor andel i – ikke havde et niveau, der kunne leve op til landmandens intentioner om udbyttet af dashboardet. En del af de deltagende landmænd begyndte arbejdet med at forbedre datakvaliteten, fx via en mere detaljeret eller omhyggelig kontering. En anden del af landmændene var tilfreds med indholdet i forhold til deres styrings- og informationsbehov.

Men efterhånden som antallet og detaljeringsgraden af data øgedes i dashboardet, blev det mere tydeligt, at der var behov for væsentlige justeringer af både budgetteringsmetode samt opgørelses- og bogføringsprocedurer i forbindelse med afslutning af en periode (måned).

Jo flere informationer som landmændene efterspurgte, jo større blev kravene til landmandens data. Samtidig stillede landmændene (og ikke mindst deres rådgivere) krav til datas kvalitet/validitet såfremt data skulle kunne anvendes som et beslutningsgrundlag.

Afprøvningen afdækkede en konflikt mellem landmandens ønsker om detaljerede og valide data, og deres mulighed for at stille tilstrækkeligt valide data til rådighed for dem selv.

En del af konflikten kan ret enkelt løses via en tilpasset budgetteringsform, hvor der fx budgetteres på månedsniveau i stedet for kvartal, hvor der budgetteres med forventede størrelser frem for et gennemsnit over året, og hvor der budgetteres på de konti (hoved- som underkonti) som landmanden ønsker at følge i dashboardet. Til gengæld er der data, der er ganske væsentlige for landmanden i en beslutningssituation, men som kræver en mere radikal ændring af procedurerne på bedriften. Dette gælder for eksempel foderomkostningerne. Landmændene er enige i, at det er en væsentlig information, og hvor det

især er vigtigt at data er validt. Til gengæld er der kun få af landmændene som er klar til at foretage de nødvendige registreringer på bedriften, som kan sikre den nødvendige validitet.

Landmandens datakvalitet- og validitet er afgørende for dashboardets værdiskabelse

På baggrund af afprøvningsforløbet kan vi konkludere, at forventningsafstemningen mellem landmanden og den funktion, som genererer data til dashboardet (typisk en bogholder/farm sekretær etc.) er afgørende for, om landmanden får den værdi af dashboardet, som han forventer. Landmanden er ikke selv i stand til at beskrive hvilken form og hvilken kvalitet af data, som han vil have til rådighed med henblik på anvendelse af dashboardets præsentationer. Denne beskrivelse af data er i og for sig landmanden uvedkommende, blot skal landmanden være orienteret om hvad det kræver af justeringer af landmandens egne registreringer. I stedet bør der ske en forudgående afstemning af landmandens behov samt hvilke data, der pt. er til rådighed. Derefter skal der med udgangspunkt i landmandens behov, og ikke mindst i landmandens mulighed/interesse for registreringer og konteringer, beskrives hvordan data skal frembringes og hvilken validitet disse data skal have.

Tre forskellige niveauer af værdien af dashboardet

Med udgangspunkt i landmandens tilgængelige data samt validiteten heraf, kan man opstille tre (grove) inddelinger af dashboardet:

- **Dashboard Light**
 - Dashboard light er for landmanden, som vil følge sine indtægter og omkostninger løbende, men som ikke har behov for resultatkorrektioner fra f.eks. lager og besætning eller beregnede tal. Summerede tal er tilgængelige f.eks. dækningsbidrag, men ikke beregnede tal.
- **Dashboard Pro**
 - Dashboard pro er for landmanden, som har behov for at se *resultaterne* af den løbende virksomhedsdrift. Udvalgte konti, som landmanden ønsker særlig opmærksomhed på, kan følges f.eks. på driftsgrensniveau. Beregnede tal er tilgængelige, f.eks. til beregning af en fremstillingspris.
- **Dashboard Pro+**
 - Dashboard Pro+ er for landmanden, der eksempelvis gerne vil følge flere driftsgrene løbende. Landmanden har muligvis flere produktionssteder, som det ønskes at følge hver især – f.eks. pr. sted/driftsgren. Landmanden kan beregne nøgletal og fremstillingspriser - også pr. sted.

Inddelingen her viser, at der er forskelligt udbytte af anvendelsen af dashboardets data afhængig af datas detaljeringsgrad, kvalitet og validitet. Og for hvert segment kan der beskrives krav til data, detaljeringsgraden, kvalitet og validitet. [Her](#) findes en komplet oversigt over krav til data afhængig af hvilket udbytte landmanden ønsker af dashboardet.

Derfor vil første skridt være at landmanden og hans rådgivere tager udgangspunkt i landmandens behov (hvad vil landmanden gerne bruge data til), og derefter kigger de tilgængelige data nærmere efter i sømmene med henblik på om de krævede data er tilstede. Derefter kan der aftales om landmanden ønsker at der skal arbejdes mere eller bredere med registreringer, kontering og budget med henblik på et øget udbytte af de data, der genereres hver eneste dag på bedriften.